

Osnovni financijski pojmovi

FINANCIJSKA
EDUKACIJA

**FINANCIJSKA
EDUKACIJA**

PBZ

Intesa Sanpaolo Group

Zašto su osnovni financijski pojmovi važni ?

Bez obzira na visinu prihoda, financijska sigurnost počinje razumijevanjem nekoliko ključnih elemenata:

- ▶ prihoda i rashoda,
- ▶ štednje i ulaganja te
- ▶ utjecaja inflacije na svakodnevni život.

Uz jasnoću o osnovnim pojmovima, lakše je planirati, štedjeti i donositi financijske odluke koje ne uzrokuju stres i dugove.

Prihodi i rashodi

Prvi korak prema financijskoj stabilnosti je jednostavan – pratite koliko zarađujete i na što trošite. Tek kad imate jasnu sliku svojih financija, možete donositi odgovorne odluke o štednji, ulaganjima ili zaduživanju.

Znate li kamo odlazi vaš novac?

Prihod je ukupan iznos novca koji osoba primi u određenom razdoblju, najčešće mjesečno i uključuje:

- ▶ plaću ili mirovinu
- ▶ honorare i druge povremene prihode
- ▶ prihode od najma, rente, dividende i slično

Rashodi su troškovi života i obveza:

- ▶ redovni troškovi (stanarina, režije, hrana, prijevoz)
- ▶ povremeni troškovi (registracija automobila, pokloni, školski udžbenici)
- ▶ nenadani troškovi (popravci, liječnički pregledi)

Dobar pregled prihoda i rashoda prvi je korak prema financijskoj stabilnosti - to je vaša startna linija prema štednji, ulaganju ili zaduživanju.

PRIMJER TABLICE KUĆNOG BUDŽETA:

Trošak kućanstva	Siječanj	Veljača	...
Režije			
Prehrana			
Prijevoz			
Higijena i zdravlje			
Obrazovanje			
Odjeća i obuća			
Slobodno vrijeme			
Financijske obveze			
Ostalo			
Ukupno			

Praćenjem ovih podataka dolazi se do kontrole nad novcem i stvara osnova za sve daljnje financijske odluke. Započnite s jednim mjesecom i vodite evidenciju u bilježnici ili aplikaciji.

*Znate li razliku između
bruto i neto plaće?*

Element plaće	Opis	Primjer iznosa (€)
Bruto 2	Ukupni trošak poslodavca (bruto 1 + doprinosi za zdravstvo)	1.700 €
Bruto 1	Osnovica iz koje se odbijaju doprinosi, porez i prirez	1.500 €
Doprinosi za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup)	Zakonski doprinosi koje uplaćuje zaposlenik	- 150 €
Porez i prirez	Ovisi o visini plaće, prebivalištu i olakšicama	- 250 €
Neto plaća	Iznos koji je uplaćen na tekući račun	1.100 €

Važno je znati da neoporezivi dodaci poput: troška prijevoza, naknade za prehranu, nagrade za radne rezultate i darova za djecu, božićnica i sl. ne ulaze u izračun neto plaće iako se isplaćuju na tekući račun.

Razlikovanje troškova pomaže pri boljem upravljanju novcem jer omogućuje prepoznavanje prostora za uštede, pravovremenu pripremu na veće izdatke i bolju kontrolu nad budžetom.

Dobro ih je razlikovati kako bi se lakše planirali.

Koje vrste
troškova postoje?

Fiksni troškovi – redovni i uglavnom jednaki svaki mjesec
npr. mjesečni najam za stan, rata kredita, vrtić

Varijabilni troškovi – mijenjaju se iz mjeseca u mjesec
npr. struja, voda, hrana, gorivo

Izvanredni troškovi – neplanirani, ali stvarni
npr. kvar perlice, popravak automobila, zdravstveni pregled

Štednja i investicije

ŠTEDNJA

Štednja je odvajanje dijela prihoda za buduće potrebe.

Može biti:

► **ciljana** (npr. godišnji odmor, školovanje, popravak automobila)

CILJANA ŠTEDNJA	RASPOLOŽIVA SREDSTVA	VRIJEME POTREBNO ZA REALIZACIJU
60	10 (mjesečno)	6 mjeseci

► **sigurnosna** (za nepredviđene troškove)

Kako lakše štedjeti:

► **Postaviti cilj** – znati za što se štedi

► **Odrediti rok i iznos**

Koristiti automatsku štednju – trajni nalog koji odmah po primitku plaće odvaja iznos na poseban račun

I mali iznosi znače puno kad se ponavljaju redovito. Vidjeti napredak ušteđenih sredstava može biti poticaj da se s navikom štednje nastavi.

Investicije

Investicije su ulaganje novca radi stvaranja dodatne vrijednosti (npr. investicija: dionice, investicijski fondovi, nekretnine).

Prije ulaganja, važno je postaviti tri ključna pitanja:

1. *Koji je cilj? (npr. mirovina, kupnja stana, obrazovanje djeteta)*

2. *Koliko se novca može redovito izdvojiti?*

3. *Koliki se rizik može podnijeti – bez stresa?*

Vrijeme i tolerancija na rizik određuju strategiju.
Investicije nisu brza zarada – već dugoročni plan.

Inflacija i kupovna moć

Inflacija je rast cijena kroz vrijeme.

Kada cijene rastu, isti iznos novca vrijedi manje.

Što inflacija znači u praksi?

Zamislite da ste na početku prve godine za mjesečnu kupnju namirnica trošili 100 €.

Ako je inflacija u prvoj godini 3%, sljedeće godine ista košarica košta 103 €.

U drugoj godini inflacija iznosi 4%, ali se sada računa na skuplju osnovicu: $103 \text{ €} + 4 \% = 107,12 \text{ €}$.

U samo dvije godine, cijena iste kupnje porasla je više od 7% – iako su godišnje stope bile “samo” 3% i 4%.

Zato je važno pratiti inflaciju i planirati troškove s dugoročnom slikom na umu.

Osobna inflacija ovisi i o tome na što točno trošimo. Ako najveći dio kućnog budžeta odlazi na hranu, stanovanje i energente – a ako su to kategorije s najvećim rastom cijena – osobna inflacija može biti znatno veća od službene stope inflacije.

Kad cijene rastu, a prihodi ostaju isti – za isti iznos novca može se kupiti manje. To znači da kupovna moć pada.

To je najvidljivija posljedica inflacije.

Praćenje vlastitih troškova pomaže shvatiti koliko nam stvarno vrijedi novac i kako se zaštititi od gubitka vrijednosti.

Savjet za kraj

Nije nužno poznavati sve aspekte financija, ali temeljno razumijevanje pruža veću sigurnost, bolju kontrolu nad financijama i doprinosi mirnijoj svakodnevici.

Sve dodatne informacije možete doznati na internetskoj stranici www.pbz.hr ili putem info telefona 0800 365 365 ili u najbližoj PBZ poslovnici.

Ovaj je letak informativnog karaktera i ne predstavlja obvezujuću ponudu za PBZ d.d.